

Sygn. akt II UK 339/14

POSTANOWIENIE

Dnia 7 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku K. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 7 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 28 kwietnia 2014 r., sygn. akt III AUa 1444/13,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2014 r., III AUa 1444/13, Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację wnioskodawcy K. P. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z dnia 23 maja 2013 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G., którym oddalono jego odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 31 stycznia 2013 r., odmawiającej przyznania prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, po ustaleniu, że wnioskodawca nie legitymował się 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach i w związku z tym nie spełnił przesłanek określonych w art. 32 w związku z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst; Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.).

W skardze kasacyjnej od tego wyroku, zaskarżając go w całości, pełnomocnik wnioskodawcy zarzucił naruszenie prawa materialnego – art. 32 i 33 Konstytucji RP poprzez błędną wykładnię „polegającą na uznaniu, iż wnioskodawcy nie przysługuje prawo do świadczenia emerytalnego w momencie osiągnięcia wyższego o 5 lat wieku emerytalnego w stosunku kobiet i legitymowania się dłuższym 45 letnim stażem ubezpieczeniowym”, „polegającą na uznaniu, iż różnicowanie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn powyżej 5 lat, nie pozostaje w sprzeczności z konstytucyjną zasadą równości obywateli wobec prawa”, „polegającą na wyłączeniu równouprawnienia kobiet i mężczyzn poprzez dopuszczenie możliwości zróżnicowania powszechnego wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn powyżej 5 lat i odmiennego sposobu naliczania świadczenia, pomimo legitymowania się przez mężczyzn dłuższym stażem ubezpieczeniowym”, „w zakresie dopuszczalności różnego sposobu naliczania wysokości emerytur dla kobiet i mężczyzn, pomimo konstytucyjnego obowiązku stosowania jednakowych podstaw w przedmiocie obliczania wysokości świadczenia”, art. 67 Konstytucji RP „polegającą na uznaniu, iż wnioskodawca nie jest uprawniony do zabezpieczenia społecznego pomimo osiągnięcia odpowiednio wyższego w odniesieniu do kobiet wieku emerytalnego i legitymowania się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym”, art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez błędną wykładnię „polegającą na uznaniu, że niniejszy przepis stanowi podstawę do odmowy przyznania wnioskodawcy świadczenia emerytalnego”, oraz naruszenie dyrektywy nr 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy (wersja preredagowana), (Dz.U.UE.L. 2006.204.23), wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i orzeczenie co do istoty sprawy, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego, oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono istotnym zagadnieniem prawnym - „niezgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej

różnicowanie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn powyżej 5 lat, pomimo wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 października 2007 r. i 15 lipca 2010 r., pozostającym w sprzeczności z zasadą równouprawnienia kobiet i mężczyzn wyrażoną w przepisach prawa polskiego oraz unijnego”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 499 ze zm.), rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, stąd też ewentualna możliwość dalszego postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe (por. art. 177 ust. 1 Konstytucji), które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, Lex nr 180 841), przy czym podstawa taka nie zachodzi, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Sąd Najwyższy już wielokrotnie wypowiadał się w kwestii wskazanej w skardze kasacyjnej jako problem prawny, przyjmując, że zróżnicowanie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn w art. 29 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z art. 46 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie stanowi dyskryminacji mężczyzn ze względu na płeć. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2010 r., II UK 103/10, OSNP 2012 nr 1-2, poz. 22). Sąd Najwyższy podkreślił w uzasadnieniu tego wyroku, że w polskim systemie ubezpieczeń społecznych prawne zróżnicowanie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn wynika ze stosowania tzw. uprzywilejowania wyrównawczego kobiet i ma wielorakie uzasadnienie, w tym: historyczne, prawne oraz kulturowo-społeczne, uwzględniające faktyczne lub przeważające prowadzenie gospodarstw domowych głównie przez kobiety, które łączą te funkcje z aktywnością zawodową. Ponadto eliminowanie takich przyczyn nierównego traktowania ze względu na płeć, które dotyczą przede wszystkim ubezpieczone kobiety, nie nastąpi przez obniżenie, ale ewolucyjne wydłużenie wieku emerytalnego, albo stworzenie możliwości dalszego zarabkowania bez konieczności zawieszania lub ograniczania pobieranych emerytur, a ponadto przez zrealizowanie postulatu uznania za składkowe okresów

niewykonywania pracy wywołanych ciążą i macierzyństwem. Trybunał Konstytucyjny nadal uznaje, że regulacja odmiennego wieku emerytalnego dla kobiet i mężczyzn w zakresie, w jakim art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach przewiduje, że ubezpieczonym przysługuje emerytura po osiągnięciu różnego wieku dla kobiet i mężczyzn, jest zgodna z art. 32 i 33 Konstytucji RP (por. wyrok z dnia 15 lipca 2010 r., K 63/07, Dz.U. Nr 137, poz. 925).

Tym się kierując, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.